

Βιοποικιλότητα, χρήση γης και δασοκομία

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη το 1992 αποτέλεσε ένα σπουδαίο βήμα προόδου για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την προστασία της φύσης, χάρη στην έγκριση της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα. Η ΕΕ έχει διαδραματίσει σημαντικό διεθνή ρόλο όσον αφορά την αναζήτηση λύσεων για την απώλεια της βιοποικιλότητας, την κλιματική αλλαγή και την καταστροφή των τροπικών δασών. Το 2011 η ΕΕ δεσμεύτηκε να δώσει τέλος στην απώλεια της βιοποικιλότητας και στην υποβάθμιση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020. Άλλοι στόχοι που καθορίστηκαν στην οδηγία για τους οικοτόπους ή στη Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES) δεν έχουν επιτευχθεί ακόμα. Η παγκόσμια συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, που συνήφθη τον Δεκέμβριο του 2015 για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, και η νομοθεσία της ΕΕ που θεσπίστηκε στη συνέχεια για την εφαρμογή της συμφωνίας αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των δασών τις επόμενες δεκαετίες. Από το 1992, το πρόγραμμα LIFE έχει αποτελέσει το σημαντικότερο χρηματοδοτικό μέσο για την προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών στην ΕΕ.

Νομική βάση

Άρθρα 3, 11, και 191-193 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Γενικό πλαίσιο

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (UNCED), που έλαβε χώρα στο Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992, οδήγησε στη σύναψη της Σύμβασης-πλαισίου για την Κλιματική Αλλαγή και της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBD), καθώς επίσης και στην έγκριση της Διακήρυξης του Ρίο, μιας Δήλωσης Αρχών για τα Δάση και του προγράμματος δράσης «Ατζέντα 21». Την CBD συμπληρώνουν δύο σημαντικά πρωτόκολλα: το Πρωτόκολλο της Καρθαγένης για τη βιοασφάλεια, που εγκρίθηκε το 2000 και τέθηκε σε ισχύ το 2003, αποσκοπεί στην προστασία της βιοποικιλότητας από τους ενδεχόμενους κινδύνους που ενέχουν οι έμβιοι τροποποιημένοι οργανισμοί οι οποίοι προκύπτουν από τη σύγχρονη βιοτεχνολογία και το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον καταμερισμό των πλεονεκτημάτων, που εγκρίθηκε το 2010 και τέθηκε σε ισχύ το 2014, αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και της διαφάνειας τόσο για

τους παρόχους όσο και για τους χρήστες των γενετικών πόρων. Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ανακήρυξε το 2010 «Έτος βιοποικιλότητας». Εντούτοις, η έκθεση με τίτλο «Προοπτικές για τη βιοποικιλότητα σε παγκόσμιο επίπεδο 3», που δημοσιεύθηκε από τη γραμματεία της CBD, καταδεικνύει ότι ο στόχος του 2010 για τη βιοποικιλότητα δεν επιτεύχθηκε. Το 2010 στη Ναγκόγια (νομαρχιακό διαμέρισμα Aichi, Ιαπωνία), τα συμβαλλόμενα μέρη της CBD ενέκριναν και αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο που περιλάμβανε τους στόχους Aichi για τη βιοποικιλότητα: 20 φιλόδοξους στόχους μοιρασμένους σε 5 στρατηγικά σκοπούμενα αποτελέσματα για να επιτευχθεί η προστασία της βιοποικιλότητας έως το 2020, στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδίου για τη βιοποικιλότητα για την περίοδο 2011-2020.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (UNEP), εκτιμάται ότι έως και το 24% των ειδών που ανήκουν σε ομάδες όπως οι πεταλούδες, τα πτηνά και τα θηλαστικά, έχει εξαφανιστεί ήδη εντελώς από την επικράτεια ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών. Βάσει των δεδομένων που έχει δημοσιοποιήσει από το 2007 η Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN), το 23% των αμφιβίων, το 19% των ερπετών, το 15% των θηλαστικών και το 13% των πτηνών της Ευρώπης απειλούνται. Η ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος στις ακόλουθες διεθνείς συμβάσεις: Σύμβαση Ramsar για τη διατήρηση των υγροτόπων (Φεβρουάριος 1971)· Σύμβαση CITES (Μάρτιος 1973)· Σύμβαση της Βόννης για τη διατήρηση των μεταναστευτικών ειδών άγριας πανίδας (Ιούνιος 1979)· Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία της άγριας ζωής και των φυσικών οικοτόπων της Ευρώπης (1982)· Σύμβαση του Ρίο ντε Τζανέιρο για τη βιολογική ποικιλότητα (Ιούνιος 1992)· και στις εξής περιφερειακές συμβάσεις: Σύμβαση του Ελσίνκι για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της περιοχής της Βαλτικής Θάλασσας (1974)· Σύμβαση της Βαρκελώνης για τη Μεσόγειο (1976)· και Σύμβαση για την προστασία των Άλπεων (1991). Η ΕΕ δεσμεύεται επίσης από τη Σύμβαση του Aarhus (1998), η οποία προβλέπει την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον, τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Οι διεθνείς προσπάθειες για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC). Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Κιότο στην UNFCCC, τα αναπτυγμένα κράτη δεσμεύονται να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά την περίοδο έως το 2020. Τον Δεκέμβριο του 2015, τα συμβαλλόμενα μέρη της UNFCCC ενέκριναν τη συμφωνία του Παρισιού, μια νομικά δεσμευτική συμφωνία για το κλίμα, που ισχύει για όλες τις χώρες και έχει στόχο να περιορίσει την υπερθέρμανση του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου και να συνεχίσει τις προσπάθειες για τη διατήρησή της κάτω από τον 1,5 βαθμό. Στο πλαίσιο της UNFCCC, η πρωτοβουλία REDD + προβλέπει μέσα για την καταπολέμηση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών στις τροπικές περιοχές. Επιπλέον, στη συμφωνία του Παρισιού, που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της UNFCCC, σημειώνεται επίσης ο κρίσιμος ρόλος του τομέα της χρήσης γης για την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.

Στόχοι και επιτεύγματα

A. Σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα

Τον Μάιο του 2006, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση με θέμα «Η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας έως το 2010 — και μετέπειτα: Η υποστήριξη των υπηρεσιών οικοσυστήματος με στόχο την ευημερία του ανθρώπου», η οποία περιλάμβανε σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επίτευξη της απαραίτητης προστασίας της βιοποικιλότητας. Δεδομένου ότι η ΕΕ πιθανότατα δεν θα κατάφερνε να υλοποιήσει τον στόχο του 2010 σχετικά με την ανάσχεση της υποβάθμισης της βιοποικιλότητας, η Επιτροπή ενέκρινε νέα στρατηγική τον Ιούνιο του 2011 αποσκοπώντας στην «ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους [...], με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως». Τον Δεκέμβριο του 2011, το Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα έως το 2020, ενσωματώνοντας τους ακόλουθους έξι στόχους: πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τη φύση ώστε να προστατεύεται η βιοποικιλότητα· καλύτερη προστασία των οικοσυστημάτων και μεγαλύτερη χρήση πράσινων υποδομών· πιο βιώσιμη γεωργία και δασοκομία· καλύτερη διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων· εντατικότεροι έλεγχοι για χωροκατακτητικά ξένα είδη· και μεγαλύτερη συμβολή της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Εκτός από τον στόχο για το 2020, η νέα στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με χρονικό ορίζοντα το 2020 προσδιορίζει το όραμα για το 2050: «Μέχρι το 2050 η βιοποικιλότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχει — το φυσικό της κεφάλαιο — θα προστατευθούν, θα αποτιμηθούν και θα αποκατασταθούν καταλλήλως, επειδή η βιοποικιλότητα διαθέτει εγγενή αξία και οι οικοσυστημικές υπηρεσίες συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανθρώπινη ευημερία και την οικονομική ευμάρεια, ούτως ώστε να αποτραπούν καταστροφικές αλλαγές λόγω απώλειας βιοποικιλότητας».

B. Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας

Η οδηγία για τους οικοτόπους (οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/62/ΕΚ) θέσπισε το ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000. Το εν λόγω δίκτυο αποτελείται από «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας/Ειδικές Ζώνες Διατήρησης» που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, και από «Ζώνες Ειδικής Προστασίας» οι οποίες χαρακτηρίζονται βάσει της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών. Καλύπτοντας συνολική έκταση πάνω από 850 000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί το μεγαλύτερο συνεκτικό δίκτυο προστατευόμενων τόπων παγκοσμίως. Η οδηγία για τους οικοτόπους αποσκοπεί πρωτίστως στην προαγωγή της διατήρησης της βιοποικιλότητας, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιφερειακές απαιτήσεις. Η τροποποιημένη οδηγία για τα πτηνά (2009/147/ΕΚ) καλύπτει την προστασία, τη διαχείριση και τον έλεγχο των (άγριων) πτηνών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για το βιώσιμο κυνήγι.

Γ. Χωροκατακτητικά ξένα είδη (IAS)

Οι αυστηρότεροι έλεγχοι για χωροκατακτητικά ξένα είδη είναι ένας από τους έξι στόχους της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη προκαλούν ζημιές που ανέρχονται σε δισεκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο στην ΕΕ, όχι μόνον σε οικοσυστήματα αλλά και σε καλλιέργειες και ζωικό κεφάλαιο, διαταράσσοντας έτσι την τοπική οικολογία και επηρεάζοντας αρνητικά την υγεία του ανθρώπου. Βασικό στοιχείο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών είναι ο κατάλογος χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος. Ο κανονισμός επιδιώκει — μέσω της πρόληψης, της έγκαιρης προειδοποίησης και της ταχείας απόκρισης — να προστατεύσει τη γηγενή βιοποικιλότητα και να ελαχιστοποιήσει και να μετριάσει τον αντίκτυπο αυτών των ειδών στην υγεία του ανθρώπου και στην οικονομία. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν συστήματα εποπτείας και σχέδια δράσης.

Δ. Πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και καταμερισμός των πλεονεκτημάτων

Μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον καταμερισμό των πλεονεκτημάτων, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση τον Οκτώβριο του 2012 με σκοπό τον καθορισμό δεσμευτικών απαιτήσεων για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους στη χώρα καταγωγής και για να εξασφαλιστεί ότι τα πλεονεκτήματα καταμερίζονται ισόρροπα και δίκαια. Η συμφωνία μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου οδήγησε στην έγκριση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 511/2014. Δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, οι γενετικοί πόροι και οι παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με αυτούς τους πόρους μπορούν να μεταφέρονται και να χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με όρους που συμφωνούνται αμοιβαία μεταξύ των χρηστών (επιχειρήσεις, ιδιώτες συλλέκτες και ιδρύματα) και των αρχών της χώρας καταγωγής.

Ε. Εκμετάλλευση και εμπόριο άγριας πανίδας και χλωρίδας

Η Σύμβαση CITES ρυθμίζει το διεθνές εμπόριο, και ειδικότερα την (επαν)εξαγωγή και εισαγωγή ζώντων και νεκρών ζώων και φυτών, καθώς και τμημάτων και παραγώγων αυτών, βάσει ενός συστήματος αδειών και πιστοποιητικών. Ο βασικός κανονισμός (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97) για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους μεταφέρει τους στόχους, τις αρχές και τις διατάξεις της Σύμβασης CITES στο δίκαιο της ΕΕ. Οποιαδήποτε αλλαγή στον κατάλογο των ειδών που απαριθμούνται στα παραρτήματα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, π.χ. για την εφαρμογή των αποφάσεων περί εγγραφής σε κατάλογο της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της CITES, γίνεται μέσω εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 865/2006 της Επιτροπής, ο οποίος θεσπίζει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 και των διατάξεων της CITES. Πιο πρόσφατο παράδειγμα αποτελεί ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1915 της Επιτροπής, με τον οποίον απαγορεύεται η εισαγωγή δειγμάτων από ορισμένα είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας στην Ένωση.

ΣΤ. Βιοποικιλότητα σε σχέση με την καλή διαβίωση των ζώων

Η οδηγία 1999/22/ΕΚ θεσπίζει τα ελάχιστα πρότυπα για τη στέγαση και τη φροντίδα άγριων ζώων σε ζωολογικούς κήπους και ενισχύει τον ρόλο των ζωολογικών κήπων στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, διατηρώντας συγχρόνως τον ρόλο τους στην εκπαίδευση και την έρευνα. Η Επιτροπή κατάρτισε ένα σχέδιο δράσης για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων 2006-2010 ([COM\(2006\)0013](#)), το οποίο υποστηρίζει την αρχή των τριών στόχων (αντικατάσταση, μείωση και βελτίωση της χρήσης ζώων στην έρευνα). Η οδηγία 2010/63/ΕΕ περί προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς (που καταργεί την οδηγία 86/609/ΕΟΚ) βασίζεται στην ίδια αρχή και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013. Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1007/2009 έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα προϊόντα που προέρχονται από φώκιες δεν διατίθενται πλέον στην αγορά της ΕΕ.

Ζ. Θαλάσσια βιοποικιλότητα

Η θαλάσσια βιοποικιλότητα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των σχεδίων δράσης για τη βιοποικιλότητα σε σχέση με τους φυσικούς πόρους και την αλιεία. Η επανεξέταση της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα τονίζει τη σημασία της «καλής οικολογικής κατάστασης» των θαλασσών και των παράκτιων περιοχών προς υποστήριξη της βιοποικιλότητας. Επιπλέον, η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (οδηγία 2008/56/ΕΚ), σχετικά με την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2008. Στόχος της ήταν να εξασφαλιστεί η καλή κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων της ΕΕ μέχρι το 2020 και να προστατευτεί η βάση των πόρων από την οποία εξαρτώνται οι οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα.

Η. Δάση

Τα δάση καλύπτουν σχεδόν το 30% της επιφάνειας του δικτύου Natura 2000. Αρκετά είναι τα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία των δασών. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3528/86 και ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2158/92 (που έπαψαν να ισχύουν το 2002) σχετικά με την προστασία των δασών της ΕΕ από τη ρύπανση και τις πυρκαγιές έχουν ενσωματωθεί στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2152/2003 σχετικά με την «Έμφαση στα δάση». Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1615/89 του Συμβουλίου θέσπισε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Δασικών Πληροφοριών και Επικοινωνίας (EFICS), δημιουργώντας έτσι ένα σύστημα πληροφοριών σχετικά με τον δασικό τομέα. Τον Σεπτέμβριο του 2013 εγκρίθηκε ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια νέα δασική στρατηγική της ΕΕ: για τα δάση και τον δασικό τομέα» (COM(2013) 0659). Στη συνέχεια, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19 Μαΐου 2014 υπογραμμίστηκε η σημασία του δασικού τομέα για την ΕΕ και ο θεμελιώδης ρόλος των δασών στο να καθιστούν δυνατή τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση της κοινωνίας προς οικονομίες βασιζόμενες σε βιολογικές μεθόδους. Ο κανονισμός της ΕΕ για την ξυλεία (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010) καθορίζει τις υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά της ΕΕ. Αποσκοπεί στην καταπολέμηση του εμπορίου παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων ξυλείας μέσω βασικών υποχρεώσεων και απαγορεύει για πρώτη φορά τη διάθεση παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων ξυλείας στην αγορά της ΕΕ.

Θ. Χρήση γης, αλλαγή χρήσης γης και δασοκομία (LULUCF)

Ο τομέας LULUCF καλύπτει τη χρήση εδαφών, δέντρων, φυτών, βιομάζας και ξυλείας, και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι ότι όχι μόνο δεν αποτελεί πηγή εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, αλλά έχει και τη δυνατότητα απορρόφησης CO₂ από την ατμόσφαιρα. Έως το 2020, τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί, δυνάμει του πρωτοκόλλου του Κιότο, να εξασφαλίσουν ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη χρήση γης αντισταθμίζονται από ισοδύναμη απορρόφηση CO₂, που καθίσταται δυνατή με πρόσθετη δράση στον τομέα. Η ΕΕ τώρα έχει στόχο να κατοχυρώσει την αρχή αυτή (τον λεγόμενο «κανόνα της μη επιβάρυνσης») στο δίκαιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2030, ενσωματώνοντας για πρώτη φορά τον τομέα LULUCF στις προσπάθειες της ΕΕ για μείωση των εκπομπών. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/841, ο οποίος εγκρίθηκε τον Μάιο του 2018 και τέθηκε σε ισχύ στις 9 Ιουλίου 2018, σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, εφαρμόζει τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν οι ηγέτες της ΕΕ τον Οκτώβριο του 2014 όσον αφορά το ότι όλοι οι τομείς θα πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών έως το 2030. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα LULUCF θα πρέπει να αντισταθμίζονται από τουλάχιστον ισοδύναμη αφαίρεση CO₂ από την ατμόσφαιρα κατά την περίοδο 2021-2030.

I. Χρηματοδοτικά μέσα

Από το 1992 το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για το περιβάλλον είναι το πρόγραμμα LIFE. Η προστασία της φύσης και η βιοποικιλότητα έχουν συμπεριληφθεί στα υποπρογράμματα για τα τέσσερα ήδη ολοκληρωθέντα στάδια. Η Επιτροπή διαχειρίζεται το πρόγραμμα LIFE, το οποίο στηρίζει έργα στα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες. Το πέμπτο στάδιο του προγράμματος LIFE (δρομολογήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 και καλύπτει την περίοδο 2014-2020) αποτελείται από δύο υποπρογράμματα, για την κλιματική αλλαγή και για το περιβάλλον. Στο πλαίσιο του υποπρογράμματος για το περιβάλλον διατίθεται προϋπολογισμός 1 155 εκατομμυρίων ευρώ για τη φύση και τη βιοποικιλότητα. Άλλα κονδύλια για τη στήριξη της βιοποικιλότητας έχουν προέλθει από τις πολιτικές για τη γεωργία και την αλιεία, το Ταμείο Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία, και από τα πολυετή ερευνητικά προγράμματα-πλαίσια.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Ως συννομοθέτης, το Κοινοβούλιο στηρίζει από καιρό τις πολιτικές της ΕΕ για την προστασία της βιοποικιλότητας και την κλιματική αλλαγή. Τον Σεπτέμβριο του 2010, το Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας^[1], ενόψει του στόχου για την περίοδο μετά το 2010. Στο ψήφισμα αυτό το Κοινοβούλιο εξέφραζε τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι η διεθνής πολιτική ατζέντα δεν προσδίδει στην ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας

[1]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P7_TA\(2010\)0325](#).

τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος και ζητούσε καλύτερη διακυβέρνηση στον τομέα της βιοποικιλότητας, τόσο στις εσωτερικές όσο και στις εξωτερικές σχέσεις.

Στις αρχές του 2016 η Επιτροπή δρομολόγησε σχέδιο δράσης για την παράνομη εμπορία άγριων ειδών, για την εφαρμογή του οποίου η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν διορία μέχρι το 2020. Τον Νοέμβριο του 2016, το Κοινοβούλιο, ανταποκρινόμενο στο σχέδιο δράσης, ενέκρινε ψήφισμα^[2] με σκοπό την καταστολή αυτού του οργανωμένου και καταστροφικού εγκλήματος, που συνιστά απειλή για τη βιοποικιλότητα δεδομένου ότι οδηγεί πολλά είδη στα πρόθυρα της εξαφάνισης. Το σχέδιο δράσης έχει τρεις προτεραιότητες: πρόληψη, επιβολή και συνεργασία. Τονίστηκε η σημασία της συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο μεταξύ των χωρών καταγωγής, διέλευσης και προορισμού. Τον Οκτώβριο του 2016^[3] και τον Οκτώβριο του 2017^[4], το Κοινοβούλιο ενέκρινε ψηφίσματα κατά της έγκρισης από την Επιτροπή γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ) — καλαμπόκι, σόγια, κ.λπ. — και σχετικά με τις προσπάθειες για να διευκολυνθεί η απαγόρευση της καλλιέργειας ΓΤΟ από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τον στόχο της προστασίας της βιοποικιλότητας, της φύσης και του εδάφους.

Στο ψήφισμά του της 14ης Οκτωβρίου 2015 με τίτλο «Προς μια νέα διεθνή συμφωνία για το κλίμα στο Παρίσι»^[5], το Κοινοβούλιο ζήτησε να επιτευχθεί συμφωνία που θα συνεπάγεται «εκτεταμένες προσπάθειες σε όλους τους τομείς» και σημείωσε ότι η χρήση της γης «έχει σημαντικό δυναμικό αποδοτικότητας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας». Το Κοινοβούλιο υπογράμμισε επίσης στο ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2015 σχετικά με «Μια νέα δασική στρατηγική της ΕΕ: για τα δάση και τον δασικό τομέα»^[6] ότι η βιώσιμη διαχείριση των δασών μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Georgios Amanatidis
05/2019

[2]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0454](#).

[3]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0388](#).

[4]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2017\)0378](#).

[5]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2015\)0359](#).

[6]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2015\)0109](#).

